

REPUBLIKA

Rok IX | LÓDŹ, CZWARTEK, 14 MAJA 1931 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | Nr. 131

PAWEŁ DOUMER — PREZYDENTEM FRANCJI. Został on wybrany w drugim głosowaniu 556 głosami na 901. Briand cofnął swą kandydaturę po pierwszym głosowaniu.

NOWOOBRANY PREZYDENT FRANCJI PAWEŁ DOUMER.

Paweł Doumer urodził się 22 marca 1857 r. w Aurillac (Cantal). Z początku uprawiał publicystykę, następnie przeszedł do polityki i został obrany w 1888 r. deputowanym z departamentu Aisne. Od r. 1912 zasiada w Senacie, jako przedstawiciel Korsyki. W gabinecie Bourgeois (1895-96) sprawował Doumer urząd ministra finansów. Zyskał sobie reputację dobrego i surowego administratora na stanowisku generał-gubernatora Indochin. Kandydował na stanowisko prezydenta republiki w r. 1906, ale uległ przy głosowaniu Falieres'owi, który otrzymał 449 głosów przeciw 371 głosom oddanym na Doumera. Piastował tę funkcję ministra finansów w gabinecie Brianda (1921-22). W r. 1927 obrany został Doumer większością 238 głosów przeciw 35 prezesem Senatu, które to funkcje sprawuje do ostatniej chwili.

Nowomianowany prezydent Francji dotychczas nie zaznaczył się jeszcze niczem na polu polityki zagranicznej.

Co się zaś tyczy polityki wewnętrznej, to prezydent Doumer najprawdopodobniej dzięki swym wpływom zdoła nawiązać kontakt między radykalnymi i socjalistami a obecną większością. We Francji cieszy się on wielkim poważaniem. Z 8 jego synów 4 padło na froncie podczas wojny światowej. Dwóch synów straciło życie w wojnie powietrznej.

★ Paryż, 13 maja.
(Polska Agencja Telegraficzna).

Wiadomość o wyniku pierwszego głosowania wywołała żywe zainteresowanie zarówno w Wersalu jak i w Paryżu.

Paryż, 13 maja.

Senator Marraud postawił swoją kandydaturę na skutek usilnych nalegań grupy radykalno-socjalistycznej i lewicy radykalnej. Zgłoszenie balotażu wywołało różne manifestacje a zebranie przerwano na godzinę.

Hennessy wycofał swą kandydaturę na korzyść Doumera.

Berlin, 13 maja.

Wyboru Prezydenta Francji oczekiwano tu z gorącym zainteresowaniem. Prasa niemiecka oceniała szanse Brianda optymistycznie. Wiadomość o wycofaniu przez niego kandydatury wywołała silne wrażenie.

Paryż, 13 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)
ZGROMADZENIE NARODOWE WYBRAŁO PREZYDENTEM REPUBLIKI PREZYDENTA SENATU DOUMER'A 556 GŁOSAMI. DRUGI KANDYDAT SEN. MARRAUD OTRZYMAŁ 330 GŁOSÓW.

Przebieg posiedzenia w Wersalu

Wersal, 13 maja.

Pałac wersalski zapełnił się dziś członkami izby deputowanych i senatu, którzy łącznie jako zgromadzenie narodowe przystąpili do wyboru trzynastego prezydenta trzeciej republiki.

Od kilku dni już służba pałacowa czyniła energiczne przygotowania w tym kierunku.

Cały pałac został gruntownie oczyszczony.

Przed pałacem ustawione zostały oddziały wszystkich prawie formacji wojska Prezydenta wybiera zgromadzenie narodowe, które składa się z 920 osób.

O godz. 14-ej przewodniczący senatu Doumer dokonał otwarcia zgromadzenia narodowego. Głosowanie rozpoczęło się o godz. 14-ej min. 10. Poprzedził je incydent, wywołany przez komunistę Duclos, który domagał się udzielenia mu głosu. Socjaliści, gwałtownie protestując przeciwko wystąpieniu Duclos, rzucili się na komunistów, tak, iż musieli interwenjować woźni. Komuniści zorientowawszy się o bezcelowości ich akcji uspokoił się niebawem.

Głosowanie jest tajne. Wszyscy członkowie kongresu oddali kartki imienne.

Wynik pierwszego głosowania przedstawiał się następująco:

Briand — 401 głosów,

Doumer — 442 głosy,

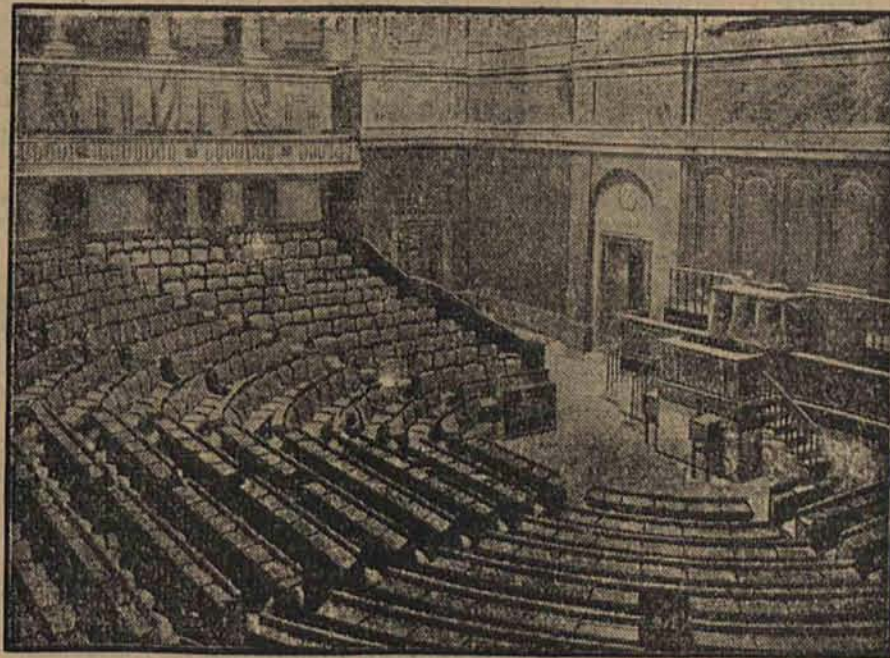
Hennessy — 15 głosów.

Ogółem oddano 901 głosów.

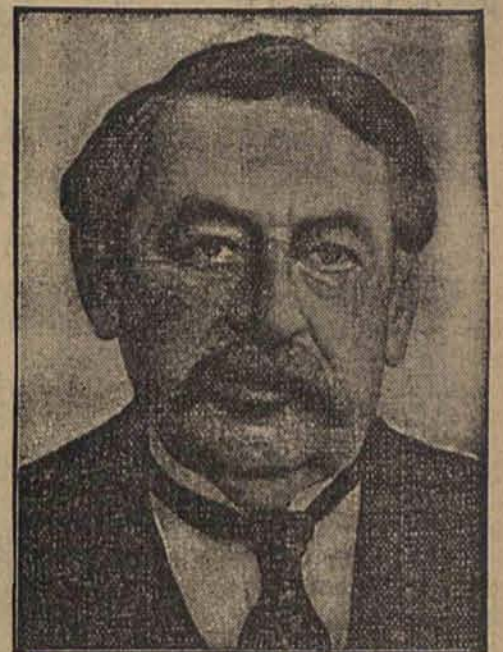
Ten wynik głosowania był dla wszystkich wielką niespodzianką, albowiem ogólnie liczone się z zwycięstwem Brianda, już w pierwszym głosowaniu.

Przewodniczący zarządził półgodzinną przerwę, poczem przystąpiono do drugiego głosowania.

W ostatniej chwili Briand zrezygnował ze swej kandydatury na stanowisko prezydenta. Wobec powyższego wybór Doumera na prezydenta był zapewniony.

Sala posiedzeń w pałacu wersalskim, w której, w dniu wczorajszym, francuskie zgromadzenie narodowe - senat i parlament — dokonały wyboru nowego prezydenta Francji.

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH BRIAND WYCOFAŁ SWĄ KANDYDATURĘ PRZED DRUGIM GŁOSOWANIEM.

Po klęsce Brianda

Paryż, 13 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Na zebraniu rady ministrów odbytem zaraz po pierwszym głosowaniu zgromadzenia narodowego, Briand oświadczył, iż wycofuje swą kandydaturę na prezydenta Republiki, i że jutro rano wyjeżdża do Genewy. Natomiast do drugiego głosowania wystawił swą kandydaturę senator Marraud, nienależący do żadnego ugrupowania.

Paryż, 13 maja.

(Telegram własny „Republiki”).

Opinia miarodajnych sfer francuskich w związku z wynikiem wyborów prezydenta jest podzielona.

Jedni uważają, iż klęska jaką poniósł Briand osłabi silnie jego wpływy i autorytet w polityce zagranicznej. Z chwilą bowiem, gdy zgromadzenie narodowe wypowiedziało się przeciwko Briandowi, nie będzie on mógł nadal reprezentować godnie swego dotychczasowego stanowiska.

Przedstawiciele bardziej umiarkowanych stronnictw lewicowych, twierdzą natomiast, iż nie należy łączyć urzędu prezydenta z taką funkcją ministra spraw zagranicznych. Briand nigdy nie dążył do objęcia stanowiska prezydenta i uległ jedynie próśbom swych przyjacieli. Urząd prezydenta ma charakter jedynie reprezentacyjny i z tego względu wybrano osobistość mniej znaną, która nie brała żadnego udziału w ogniu walk politycznych.

Pozatem we Francji w myśl uświęconej tradycji pierwszeństwo oddawane jest senatorowi.

Genewa, 13 maja.

(Tel. wł. „Republiki”).

Wiadomość o klęsce Brianda w wyborach prezydenta republiki francuskiej wywołała tutaj wielką sensację.

Panuje zgodna opinia, iż ewentualne usunięcie się Brianda od kierownictwa francuskiej polityki zagranicznej z uwagi na doniosłą rolę, jaką on odgrywał w ostatnich latach w dziedzinie polityki europejskiej i na terenie Ligi narodów, niewątpliwie pociągnie za sobą daleko idące skutki.

Polscy wierzyciele Banku Handlowego wysunęli kandydatury na syndyków masy upadłości banku.

W dniu wczorajszym o godzinie 9-ej wieczorem w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 86 odbyło się walne zebranie zrzeszenia polskich wierzycieli Banku Handlowego w Łodzi. Przewodził inż. Sułocki.

Na zebranie przybyło 120 wierzycieli oraz jako delegaci wierzycieli warszawskich adw. Rościszewski, inż. Godlewski i inż. Ginsburg.

Celem zebrania było wysunięcie kandydatów na syndyków masy upadłości Banku Handlowego w Łodzi. Po dłuższej i ożywionej dyskusji uchwalono jako kandydatów przedstawić adw. Biłyka, adw. Cygańskiego, i inż. Sułockiego.

Na zebraniu wierzycieli, które się odbędzie w sądzie okręgowym w najbliższą sobotę o godz. 9-ej rano uchwalono głosować na te kandydatury.

15% dodatek nie będzie przywrócony Przebieg narad Marsz. Piłsudskiego z pre- mierem Sławkiem trzymamy w tajemnicy

Warszawa, 13 maja.
Wczoraj rano powrócił ze Sztokholmu do Warszawy minister skarbu Matuszewski. Na dworcu powitali go podsekretarze stanu w ministerstwie skarbu Koc i Grodyński.
Po odbyciu konferencji z nimi, min. Matuszewski wraz z wiceministrem Kocem udał się do prezydium rady ministrów, gdzie w godzinach przedpołudniowych odbył dłuższą naradę z premierem Sławkiem.
W związku z wczorajszą naradą Marszałka Piłsudskiego w prezydium rady ministrów, oraz powrotem min. Matuszewskiego do Warszawy, w kołach po-

litycznych jak również w prasie krąży od kilku dni pogłoski, dotyczące: zwołania sesji nadzwyczajnej ciał ustawodawczych, przywrócenia 15-procentowego dodatku dla funkcjonariuszów państwowych, zmian w gabinecie.
Według informacji zaczerpniętych przez nas ze źródeł najbardziej miarodajnych,
PRZYWRÓCENIE DODATKU DROŻYNIANEGO W OBECNEJ SYTUACJI NALEŻY UWAŻAĆ ZA WYRAJĄCZĄCĄ.
Również wszelkie pogłoski na temat zmian w gabinecie jak i terminu zwoła-

nia nadzwyczajnej sesji ciał ustawodawczych są niezgodne z istotnym stanem rzeczy, albowiem narady Marszałka Piłsudskiego z premierem Sławkiem, oraz konferencje premiera z członkami rządu trzymane są w ścisłej tajemnicy.
Zarówno przebieg ich, jak i wynik nie jest podawany do wiadomości publicznej, dlatego też wysnuwanie jakichkolwiek wniosków z tych konferencji jest nieistotne.
Wśród pogłosek puszczonych przez prasę znajdowała się wiadomość o posiedzeniu rady gabinetowej, jaka się miała odbyć w dniu dzisiejszym. I ta wiadomość jest fałszywa.

Ulgi kolejowe dla wojskowych nie zostały jeszcze zdecydowane.

Wobec wiadomości, jakie ukazały się ostatnio w niektórych dziennikach stołecznych i prowincjonalnych o przyznaniu dalekoidących ulg kolejowych przez ministerstwo komunikacji oficerom i podoficerom w służbie czynnej, oraz ich rodzinom, dowiadujemy się ze źródeł miarodajnych, że sprawa ta nie jest jeszcze przesądzona.
Obecnie toczą się w tej sprawie pertraktacje między zainteresowanymi czynnikami a mianowicie między ministerstwem komunikacji, skarbu i spraw wojskowych, jednak w tej chwili nie można jeszcze przewidzieć rezultatu tych rokowań.

Wydanie Zbioru Praw będzie rozpatrywała rada ministrów.

Dowiadujemy się, że w tonie rządu powstał projekt zebrania całkowitego wszystkich ustaw obowiązujących na terenie Państwa Polskiego w jednym urzędowym „Zbiorze Praw”.
Przepisy, zawarte w Zborze mają być podane w tekstach jednolitych z uwzględnieniem wszystkich zmian, którym uległy od chwili ich wydania po dzień 1-szy stycznia 1931 roku.
Projekt ustawy o wydaniu „Zbioru Praw” znajduje się na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń rady ministrów. Ustawa ta, jak przypuszczać można, upoważni Prezydenta Rzeczypospolitej, zgodnie z art. 44-ym Konstytucji do wydania tego Zbioru.
Skomasowanie wszystkich obowiązujących ustaw i odpowiednie ich ułożenie w jeden zbiór praw będzie posiadało wielkie znaczenie dla naszego życia państwowego.

Rewolucja komunistyczna w Hiszpanji Napad na bank państwa w Madrycie. — Krwawe starcia pomiędzy policją a komunistami

Madryt, 13 maja.
(Telegram własny)
W Madrycie zapanował znów wielkie podniecenie umysłów. Najfantastyczniejsze pogłoski obiegają miasto.
W trzech punktach miasta ukazały się znów wielkie słupy dymu i ognia. Miały być znów dokonane **NAPADY NA KOŚCIOŁY I KLASZTORRY**, które następnie podpalono.

Niezwykle uporczywie utrzymuje się pogłoska, jakoby **KOMUNISTI NAPADLI NA BANK PANSTWA.**

Zebrana przed bankiem policja oddała salwę, w rezultacie której komuniści cofnęli się, pozostawiając na placu boju wielu rannych.

Główne place i najbardziej ożywione arterje miasta zostały obsadzone silnymi oddziałami wojska, a na ważnych punktach strategicznych miasta ustawiono karabiny maszynowe i tanki.

Komunikacja miejska została całkowicie przerwana. Komuniści ponownie usiłowali manifestować, jednak nadaremnie.

Rozruchy przeniosły się obecnie na całą Andaluzję.

W Murcji zostało podpalonych wiele klasztorów, i kościołów.

Klasztory w Logrono i w Sarragocie zostają ewakuowane z powodu groźnej

postawy tłumów.
Z Cordoby donoszą, że doszło do starcia między komunistami a policją, w czasie której trzy osoby zostały zabite a 8 rannych.

Także i w tym mieście pnie kilka klasztorów. W Valencji, Bilbao i Almeria tłum napadł na klasztory i podpałił je

Rzym, 13 maja.
Stolica apostolska za pośrednictwem swego nuncjusza w Madrycie założyła stanowczy protest u rządu hiszpańskiego z powodu wypadków rozgrywających się od kilku dni na terenie Hiszpanji.
Protest złożony będzie dzisiaj i utrzymany ma być w ostrym tonie.

Watykański sekretariat stanu zwrócił uwagę, iż podczas niepokojów rewolucyjnych zostały złamane postanowienia konkordatu, gdyż zbrodnicze czyny tłumów stoją w sprzeczności z zapewnieniami udzielonemi Kościołowi przez rząd republikański.

Nuncjusz domagać się będzie natychmiastowych zarządzeń, któreby uniemożliwiły dalsze akty teroru, niszczenie i podpalanie świątyń i klasztorów, i po ciągnięcia winnych do surowej odpowiedzialności.

W końcu Watykan domagać się będzie pełnego zadośćuczynienia i usprawiedliwienia się ze strony rządu hiszpańskiego.

Napad na pociąg w Gdyni Banda złodziejska, złożona ze stu osób, usiłowała obrabować 20 wagonów naładowanych towarami

Gdynia, 13 maja.
Wczoraj wieczorem na stacji kolejowej w Gdyni dokonano zuchwałego napadu, który tylko dzięki zdecydowanej postawie służby kolejowej nie przybrał groźniejszych rozmiarów.
Oto podczas przetwarzania przybyłych

do Gdyni 20 wagonów naładowanych węglem, bekonią i cukrem, zebrała się **BANDA LICZĄCA OKOŁO 100 LUDZI.**
W pewnej chwili banda rzuciła się na wagony w zamiarze rabunku.
Służba kolejowa zagroziła strzelaniem.

To nie odniosło skutku.
Zaczęto rozbijać rygle i zamki u wagonów.
W tej chwili ktoś ze służby kolejowej krzyknął dla postrachu.
— Wojsko, policja nadciąga ze wszystkich stron...
W bandzie wybuchła panika. Złodzieje jęli uciekać. Służbie kolejowej udało się zatrzymać dwu złodziejów: Emanuela Kłosa i Franciszka Rębisza. Śledztwo wdrożone.

Minister Hubicki przybył do Kalisza na uroczystość poświęcenia sztandaru związku peowiaków.

Piotrków, 13 maja.
(Polska Agencja Telegraficzna)
O godz. 21.15 przybył do Kalisza minister pracy i opieki społecznej gen. Hubicki, prezes zarządu głównego związku peowiaków. P. minister przybył wraz z małżonką.
Powitali go przedstawiciele magistratu, kompanja honorowa związku P. O.

W. wice-prezes zarządu okręgowego P. O. W. w Łodzi p. Leon Berkowicz, i prezes oddziału kaliskiego Józef Radwan. Pan minister jest przyjmowany przez prezydenta miasta.

Jutro rano rozpoczynają się uroczystości poświęcenia sztandaru oddziału kaliskiego związku peowiaków.

Istnieje przypuszczenie, że napad był planowany przez żywoły wyrotowe, których przywódcy przybyli w tym celu z Gdańska.
Wogóle na Pomorzu, zwłaszcza na odcinku pomezia, napady bezczelnych band na pociągi towarowe stały się zjawiskiem dość częstym.
Należy temu jaknajenergiczniej przeciwdziałać.

Odlot kpt. Orlińskiego na wystawę lotniczą do Zagrzebia.

Dziś w godzinach popołudniowych wystartował z Warszawy nasz popularny as przestworzy kpt. Bolesław Orliński, udając się do Zagrzebia, na międzynarodową wystawę lotniczą, która otwiera się jutro.

Kpt. Orliński poleciał na awionetce P. Z. L. 5, wytworzonej całkowicie w warsztatach Państwowych Zakładów Lotniczych w Warszawie. Aparat konstrukcji polskiej, wykonany całkowicie z materiału krajowego, silnik Gibsy 100 K. M. Awionetka weźmie udział w wystawie. Kpt. Orliński wykonywać będzie na niej loty pokazowe, ewolucje i t.p.
W podróży towarzyszy kpt. Orlińskiemu kontroler nadzoru technicznego

P. Z. L. — p. Tadeusz Rudzki. Awionetka P. Z. L. 5, która będzie niewątpliwie jednym z bardziej interesujących aparatów na wystawie, ma za sobą bogatą przeszłość — jest to ten sam aparat, na którym kpt. Gedgowd z p. Rudzkiem wzięli udział i ukończyli międzynarodowy raid awionetek dookoła Europy w roku ubiegłym.

Lotnicy wylądują na krótką chwilę w Krakowie, poczem dziś jeszcze polecą do Wiednia, gdzie przenocują.
Jutro wczesnym rankiem wystartują do Zagrzebia, aby zdążyć na otwarcie wystawy, naznaczone na godziny przedpołudniowe.

DZIS W RADIO Godz. 19.30 Komedia „Dzień bez kłamstwa”

Francuska eskadra lotnicza przybędzie do Pucka.

Gdynia, 13 maja.
(Polska Agencja Telegraficzna)
Na poniedziałek zapowiedziała przybycie do Pucka francuska eskadra lotnicza z admirałem lotnictwa na czele. Lotnicy francuscy będą gośćmi lotniczego dywizjonu polskiego.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Zł. 400.000
Zł. 350.000
Zł. 300.000
Zł. 275.000
Zł. 200.000
Zł. 150.000
Zł. 100.000.
i wiele innych na miliony, miliony złotych
oto nasze większe wygrane
które obdarzeni zostali nasi Gracze!
Toteż teraz znów
wzywamy wszystkich do kupna
Losu 1 kl. 23 Lot.
Główna wygrana
Miljon Złotych
Co drugi los wygrywa
23 PREMJE!
Ciagnienie już 19
Cena 1/4 zł. 10.
Najszczęśliwsza w Polsce kolektura
E. LICHTENSTEIN
ŁÓDŹ
— PIOTRKOWSKA 11. —
— PIOTRKOWSKA 72. —
Zamówienia zamiejscowe wysyłamy odwrotną pocztą. Konto P. K. O. 64209
Firma egz. od 1835 r.

PROPAGANDA ROZBROJENIOWA.

Zapowiedź zwołania konferencji rozbrojenkowej wzmożła tetno propagandy na rzecz powszechnego rozbrojenia. W pewnych kołach utrzymuje się przekonanie, że przystąpienie do wykonania programu rozbrojenkowego, realizacja choćby tylko pierwszej transzy rozbrojenia wywoła odprężenie na świecie, pozwoli na okrzepnięcie poczucia bezpieczeństwa i stworzy pomyślne warunki do stopniowego wprowadzenia w życie następnym etapów planu.

Przeciwnikiem tej propagandy jest lord Robert Cecil, który kuje gorące żelazo opinii publicznej przed zebraniem się konferencji rozbrojenkowej.

Wyniki tej akcji nie kazały na siebie długo czekać.

Najpierw Towarzystwo Przyjaciół Ligi Narodów, później Unia Międzyparlamentarna już zdążyły dość radykalnie wypowiedzieć się w tej materii.

Towarzystwo Przyjaciół Ligi Narodów podczas ostatnich paryskich obrad swej komisji rozbrojenkowej powzięło uchwały, które nie przestały być niepokojącymi, choć najdalej wysunięte ich ostrza stępione zostały poprawkami zgłoszonymi przez delegację polską. Niebezpieczeństwo tych uchwał polega na proklamowaniu też odrębności zagadnienia rozbrojenia od zagadnienia bezpieczeństwa, uznania za możliwą i aktualną 25 proc. redukcji wydatków wojskowych i forsowania zasady równości państw zwyciężonych i zwyciężonych w zakresie rozbrojenia.

Realizacja tych postulatów miałaby być pierwszym krokiem na drodze do ogólnego rozbrojenia.

Wprawdzie rezolucje te nie uzyskały jeszcze sankcji plenarnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Przyjaciół Ligi Narodów, które zebrać się ma w maju, i nie należy lekceważyć tej ostatniej okazji nałożenia surdyny na zbyt wysokie „c” ich tenoru, świadczą one jednak o zdecydowanych nastrojach kół pacyfistycznych do przełamania zastrzeżeń tych oponentów, którzy samą zasadę rozbrojenia uzależniają od uzyskania gwarancji bezpieczeństwa. Propozycje komisji rozbrojenkowej Tow. Ligi Narodów przesadzają sprawy w tym sensie, że bez uprzedniego rozbrojenia nie może być mowy o bezpieczeństwie, gdy też przeciwna stawia rzecz odwrotnie, że bez uprzednich rękojmi bezpieczeństwa nie można przystępować do rozbrojenia. Ta zasadnicza różnica zdań przypomina spór o to, co było najpierw: kura czy jajko?

Krańcowość uchwał zapadłych na zebraniu Tow. Przyjaciół Ligi Narodów musiała oddziaływać na tok obrad i tekst wniosków komisji rozbrojenkowej Unii Międzyparlamentarnej, która zebrała się w pierwszej połowie kwietnia. Między organizacjami pacyfistycznymi istnieje jeśli już nie emulacja i licytowanie się in plus w zakresie wysuwanych haseł, to przynajmniej konieczność dostosowywania głosu swego do najwyższego tonu, podanego przez kamerton chwili. Rezolucje Unii Międzyparlamentarnej są więc echem uchwał Tow. Przyjaciół Ligi Narodów, ale choć mamy tu do czynienia z tendencjami naogół identycznymi, wracają one do nas w formie łagodniejszej, w sformułowaniu ostrożniejszym, ze stosowaniem przejaskrawieniami. Tak więc hasło obniżenia budżetów wojskowych o 25 proc. przytoczone tu zostało jedynie przypadkowo, nie zaś wysunięte jako bezwzględny postulat, a zasada rów-

nouprawdzenia w dziedzinie rozbrojenia również nie została proklamowana expressis verbis.

Te retusze zawdzięczamy w dużej mierze pracy delegacji polskiej, której poprawki zaakrabliły kanclaste kształty pierwotnych propozycji, oprócz tego zaś pewną partję wniosków polskich, zmierzających do stworzenia punktu między traktowaniem rozbrojenia a bezpieczeństwem, oraz do propagowania rozbrojenia moralnego, odesłano do komisji, bowiem i rezolucje Ligi mają dotąd chara-

cter tylko propozycji, nad którą dopiero debatować będzie plenarna Konferencja Międzyparlamentarna, zwołana na dzień 1 października b. r. do Bukaresztu.

Choć nie mamy dotąd do czynienia z żadnymi obowiązującymi postanowieniami autorytetów międzynarodowych, jednak wysunięcie tych tez przez instytucje nie pozbawione wpływu i pewności, że propaganda ich nie będzie gruszek zasypiać w popiele, zmusza nas do zwrócenia pilnej uwagi na to, by nie poczyniła dot-

kliwych szczerb w tej części opinii publicznej, która stanowi dotąd skuteczną tamę przeciw zalewowi niemieckiego re-wizjonizmu.

Rozbrojenie nie jest celem samo w sobie — jest środkiem zapewnienia stałego pokoju. Otóż w imię dopięcia tego przyświecającego nam wszystkim celu, musimy baczyć, aby przedwczesnym stosowaniem zbyt radykalnych środków nie opóźnić osiągnięcia ostatecznego celu.

St. Cz.

W „przemalowanej” Hiszpanji.

Monarchiści myślą o powrocie Alfonsa. — „Król” zalepiony papierem. — Co przyniosą dni najbliższe.

Grenada, w maju 1931 r.

Jak rozmaite są nastroje w Hiszpanji, zależnie od prowincji i dziedzińcy, świadczy o tem list naszego korespondenta z Madrytu, datowany z przed kilku dni. (Red.)

Krańcowo odmienny nastrój, jaki daje się wyczuwać na prowincji hiszpańskiej, odgradzonej, ośnieżonymi wiecznie szczytami górskimi od centrum życia politycznego, w porównaniu z większymi miastami, to jedna z osłoi, na której opierają swoje nadzieje monarchiści hiszpańscy. Zwolennicy tronu królewskiego liczą jeszcze na wynik wyborów ogólnych, sądząc, że bardziej konserwatywna prowincja hiszpańska stanie w obronie praw królewskich, i że dobrowolnie wygnanie, na jakie skazał się Alfons XIII-ty, przywróci mu w dużej mierze utracone sympatje ludności.

W Granadzie, przepięknym mieście południowej Hiszpanji, pełnym pamiętek i zabytków, tak ściśle związanych z dziejami królewskich rodów przez długie wieki władających Hiszpanją, na-

rodziny republiki przyjęte zostały z łsćle południowym temperamentem i entuzjazmem. Tonacja w słońcu biała Granada przystroiła się w sztandary republikańskie, zwisające z okien i balkonów.

Modny teraz w Hiszpanji fiolet, który zastąpił górną wstęgę czerwieni dawnych odznak królewskich, rzuca się w oczy na ulicy, która „przemalowała się” na kolory republikańskie. Nie darowano nawet słupom latarni ulicznych i przystankom tramwajowym.

Na ulicach od wczesnego ranka tłumy publiczności wesołej i rozbawionej jak zawsze, z tą tylko różnicą, że tak mężczyźni, kobiety i dzieci, jak wojskowi i policja *chlepią się kokardkami i opaskami o barwach republikańskich*. Sprzedawcy uliczni potrafili się szybko dostosować do nowych prądów, zmieniając oblicze swych kramów „monarchistycznych” na republikańskie. Głośno więc zachwalają obok kwiatów, lodów i patentowanych guzików, na poczekaniu

przez jakiegoś pomyslowego drukarza wydane kartki z podobiznami Zamorrry i pułkownika Macil. Fotografje rozstrzelanych w Jaca kapitanów Galana i Hermandesa, kokardki i opaski republikańskie, to towar, który cieszył się wielkim popytem na ulicach Granady.

Hiszpanja do niedawna obfitowała w wiele restauracji, klubów i kawiarni, które nazywały się królewskimi — „reale”. Zauważyłem, że jedna z popularnych kawiarni granadzkich, położona przy głównej ulicy, potrafiła się szybko przystosować do nowej sytuacji, zaklejąc papierem wyraz „reale” i zmieniając nazwę na „cafe republicana”. Na chodnikach i murach domów widzi się co kilka kroków napisy: „Viva la republica!”. Niezwykły widok przedstawiał pochód jakiegoś robotniczego związku, który udawał się do kościoła, aby wzniesić modły dziękczynne za pierwsze radosne dni republiki. Oto wszyscy uczeni tego pochodu szli przez ulice miasta z zapalonemi świecami, a jeden z nich niósł na przodzie krzyż.

Turysta, któryby chciał usłyszeć namiętne tango, czy melodyjną piosenkę andaluzyjską, musiałby dużo czasu na to stracić, gdyż obecnie wszystkie narodowe piosenki usunęły w kącie tryumfująca Marsyljanka. Nawet we wspaniałych dziedzińcach pałacowych Alhambry, górującej nad miastem, ociemniały staruszek wygrywa na gitarze Marsyljanke, zamiast melodyj andaluzyjskich.

Przeclętny hiszpan spędza mnóstwo czasu na ślęście w kawiarni. Właśnie na blacie stolika kawiarnianego w Granadzie wyczytałem zdania napisane tym samym charakterem pisma: „Viva la republica!” A tuż pod spodem: „Corrida 4h”. Republika i walka byków, to dwie sprawy, o których rozmyślał kawiarniany gość.

A w ustronnych salach pałacowych, za przysłoniętymi roletami okna, wędli długie narady przedstawiciele arystokratycznych rodów hiszpańskich, przysłuchując się dolatującym z ulicy zwrotkom Marsyljanke. Nie jeden z nich pragnąłby przeniknąć najbliższą przyszłość i wiedzieć, co śpiewa prowincja hiszpańska: hymn królewski, czy też Marsyljanke? T.S.

Henderson w Paryżu

Paryż, 13 maja.

(Telegram własny).

W dniu wczorajszym wieczorem przybył do Paryża minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji Henderson.

Prosto z dworca udał się on do ambasady angielskiej, gdzie zamieszka na czas swego pobytu w Paryżu.

Ze względu na to, że Briand był niezwykle zajęty mającymi się odbyć wyborami na prezydenta Francji, Henderson nie widział się z nim, a jedynie przez szefa protokołu przesłał mu życzenia osiągnięcia sukcesu.

Henderson znajduje się w otoczeniu kilku wyższych urzędników Foreign Office.

**Bomba śmiechu
za 10 groszy!**

Już wyszedł № 3 tygodnika
humorystycznego

„Czerwony Kos”

Do nabycia we wszystkich kioskach
— gazetowych w całej Polsce. —

Najweselsze pismo
za najniższą cenę!

MAJ	Dziś Wnieb. Pańskie
14	Jutro Zofji Wd. M.
CZWARTEK	
	Wschód słońca 3.46
	Zachód słońca 7.18
	Wschód księżyca 2.58
	Zachód księżyca 4.21
	Długość dnia 14.47
	Przybyło dnia 7.10

Przewrót w kolejnictwie polskim.

Od jutra otrzymamy nowe połączenia.— Bieg pociągów będzie znacznie przyspieszony.

Udogodniona komunikacja z zagranicą.

Dzień jutrzejszy jest nowym etapem na drodze rozwoju polskiego kolejnictwa. Wprowadzenie w życie nowego rozkładu jazdy, obowiązującego od dnia jutrzejszego, jest dla życia gospodarczego w Polsce wypadkiem przełomowym.

Jak już kilkakrotnie donosiliśmy — z dn. 15 b. m. wprowadzone zostaną nowe połączenia kolejowe, przyspieszony będzie bieg pociągów, oraz obniżone zostaną automatycznie ceny przejazdu przez to, iż pasażerowie pociągów przyspieszonych, dążących z szybkością dotychczasowych pospiesznych, płacić będą bilety, jak za przejazd pociągiem osobowym zwykłym.

Na uwagę zasługują przede wszystkim następujące zmiany w rozkładzie jazdy:

W związku z otwarciem nowej linii Herby—Zduńska-Wola, oraz Bydgoszcz — Kościerzyna — Gdynia stworzono bezpośrednią komunikację z Łodzi-Kaliskiej do Katowic, via Herby, oraz z Łodzi-Kaliskiej do Gdyni, przez Laskowice i Kościerzynę.

Pociągi na linii Warszawa — Łódź — Kraków zostają przyspieszone w ten sposób, iż czas przejazdu został skrócony, zależnie od kierunku, od 60 do 90 minut.

Skrócono również czas przejazdu do Gdyni o 30 minut. Skrócenie czasu przejazdu do Poznania wynosi do dwóch godzin. W komunikacji Warszawa — Poznań zamiast dwu pociągów pospieszonych wprowadzono kilka pociągów przyspieszonych.

Przez wprowadzenie zmian w komunikacji krajowej nastąpi znaczne skrócenie przejazdu do stacji zagranicznych, przyczem stworzone zostają specjalne udogodnienia w komunikacji z punktami turystycznymi we Włoszech i Szwajcarii, oraz z uzdrowiskami w Czechosłowacji i Jugosławii. Znacznie skrócony

został również czas przejazdu do Paryża.
Zmiany omawiane, uwzględniające w dużej mierze potrzeby pasażerów, będące punktem przełomowym na drodze rozwoju polskiego kolejnictwa, świadczą o dużym zrozumieniu potrzeb społeczeństwa oraz dowodem stałej normalizacji stosunków w gospodarce kolejowej.
Państwo polskie, odziedziczywszy po

zaborcach tabor różnorodni, zdewastowany następnie podczas działań wojennych, zmuszone było dokonać w dziedzinie komunikacji kolejowej olbrzymiego wysiłku, aby zjednoczyć tabor, przeprowadzić jaknajdalej idące inwestycje, wymagające dużego nakładu pracy i kosztów. Obecna reorganizacja w ruchu pociągów jest jakgdyby egzaminem, zdany przez kolejnictwo polskie. (f)

Udoskonalamy stale nasze wyroby!

KWIATOWE
OLBRZYM
KONICZYNA
JUBILEUSZOWE
GLICERYNOWE
AKADEMICKIE

kupujecie
**PULSA
MYDŁA**

NASZA REKLAMA! NASZE WYGRANE!

Oto wygrane nasze z ostatn. loterii:

Zł. 415.000 na № 60373	Zł. 20.000 na № 50210
75.000 " 41519	20.000 " 138392
70.000 " 89106	20.000 " 191441
50.000 " 31082	15.000 " 828
50.000 " 99127	15.000 " 30916
25.000 " 140024	15.000 " 74657

i wiele, wiele jeszcze po zł. 15.000, 10.000, 5.000 i t. d. — Szczęście zazwyczaj sprzyja naszym Graczom!

Polecamy nadal nasze losy szczęścia!

S. JATKA

Piotrkowska 22 i Piotrkowska 66,
Pabianice, Pl. Dabr. 3.

Czas nagli! Ciągnięcie już 19 maja!

Atak śmiechu na ulicy

Wczoraj przed godziną 10 wieczór, a więc w czasie gdy na ulicy Piotrkowskiej wre jeszcze ożywiony ruch, nagle przed Grand Hotelem uczynił się znaczny zator przechodniów. Nasz reporter, który przypadkiem przechodził tamtędy, z trudnością przedostał się do ośrodka powszechnej uwagi: na chodniku jakiś starszy pan trząsał się jakgdyby w spazmach.

Po chwili przyjechała karetka Pogotowia, lekarz zbadał ofiarę, jak się zdawało, ulicznego wypadku, wkrótce jednak machnął ręką i oświadczył naszemu reporterowi, że „choremu” nic nie jest... Okazało się, że ów starszy pan nabył przed chwilą ostatni numer „Czerwonego Kosa” i uległ tak ostremu atakowi śmiechu, że nie mógł się pohamować...

— Od śmiechu nikt jeszcze nie umarł! — mówili przechodnie — Co najwyżej można się trochę rozerać i rozweselić w tych ciężkich czasach. „Czerwony Kos” za 10 groszy — to prawdziwa bomba wesołości!

Uwolnienie niewinnego

po 3 latach pobytu w więzieniu.

W dniu wczorajszym opuścił gmach więzienny po trzyletnim pobycie w domu kary Władysław Wyrobek, zamożny wieśniak.

Trzy lata temu Wyrobek został skazany na 6 lat więzienia za podpalenie swego majątku i młyna celem uzyskania wysokiej premii asekuracyjnej.

Obecnie dowiadujemy się, że warszawski sąd apelacyjny po dokładnym rozpatrzeniu tej sprawy uznał Wyrobka niewinnym i wyrok I instancji skasował.

W dniu wczorajszym Wyrobek, po 3 latach pobytu w więzieniu, wyszedł na wolność. (p)

Śtrejk faksówek

proklamowany na 18 b. m.

Zarządy związków właścicieli taksówek i autobusów otrzymali wezwanie z centrali by przyłączyły się do ogólnego protestu przeciwko podatkowi drogowemu.

Na dzień 18 b. m. uchwalono jednolity strajk protestacyjny i w tym dniu wszelka komunikacja samochodów zarobkowych ma być wstrzymaną. Organizacje łódzkie zwołują zebrania swych członków, celem zapoznania ich z sytuacją i przyłączenia się do strajku protestacyjnego. (b)

Jak przewietrzać mieszkanie.

Zamykać okna w godzinach południowych, natomiast otwierać je jaknajszerzej wieczorem i w nocy

Jednym z kardynalnych błędów higieny codziennego życia jest nieumiejętność racjonalnego przewietrzania naszych mieszkań. Pod tym względem skłonni jesteśmy wpadać z jednej ostateczności w drugą.

W zimie przecinamy dopływ świeżego powietrza do mieszkania przez oklepanie wszelkich szpar okiennych wata i zamykamy na mur okna, aby nie uciekło przez nie cenne ciepło wnętrza. Z nastaniem wiosny, a zwłaszcza lata od wczesnego ranka do późnej nocy trzymamy wszystkie okna otworem. Zapominamy przytem, jako mieszkańcy miasta, że wraz z tem, tak pożądanym przez nas „świeżym powietrzem” wpuszczamy do naszych mieszkań kłęby kurzu ulicznego, a wraz z upragnionym słońcem nieznośny żar, zaćmę i spiekotę.

Ciekawe badania przeprowadzono w Instytucie Higieny w Peszcie. Podczas ciepłych, słonecznych dni letnich w ciągu jednego tygodnia otwierano okna za dnia a zamykano na noc, a w ciągu następnego tygodnia przy tym samym stanie pogody, za dnia trzymano okna zamknięte, a przez całą noc otwarte. Przez ten czas badano ciepłotę powietrza zewnętrznego i pokojowego. Badania te wykazały, że przy oknach otwartych we dni ciepłoty w pokoju wynosiła tyleż prawie, co na dworze, dochodząc nieraz do 25°C. Na odwrót, kiedy okna pod

czas dziennej operacji słońca były zamknięte, zaś przez całą noc otwarte, powietrze pokojowe było znacznie chłodniejsze — co najmniej o 7 st. od ulicznego.

Rozum i doświadczenie mówią, że choć dopływ świeżego powietrza i słońca jest pożądanym i koniecznym, jednak wpuszczanie do mieszkań kurzu ulicznego, a także system nadmiernego grzewania pokojów może naszemu zdrowiu i samopoczuciu wyjść tylko na szkodę.

I tu jednak strzec się należy przesady. We dnie przez otwarte okna dopływać może świeże i nie nazbyt przegrzane powietrze, o ile pozostawimy okna otwarte we wczesnych godzinach rannych, kiedy jeszcze ruch na ulicach jest mały, a jezdnie i chodnik świeżo polane wodą, a także w godzinach popołudniowych, kiedy znów słabnie ruch uliczny i nadmierna operacja słońca. Nade wszystko wszakże należy nie obawiać się otwierania okien podczas nocy, kiedy powietrze ulicy najmniej zawiera kurzu i jest bardziej rzeświace.

Zbawiennym instynktem rządzą się mieszkańcy krajów południowych, którzy podczas gorących i dusznych godzin dnia nietylko zamykają okna, ale szczerze osłaniają je drewnianymi żaluzjami rolkowymi, aby utrzymać w pokojach niższą niż na ulicy temperature. W naszym klimacie byłaby to przezorność

zbyteczna. Wystarczy trzymać się zasady zamykania okien w godzinach południowych, względnie najsilniejszej operacji słonecznej, oraz osłaniania ich roletami, czy płóciennymi storami, aby utrzymać w mieszkaniu pożądaną względną chłód. Przez całą noc natomiast, we wczesnych godzinach rannych, późnym popołudniem i wieczorem, jaknajszerzej otwierać okna. Na tem właśnie polega racjonalne przewietrzanie mieszkań miejskich w lecie.

Dr. S. C.

Odbiór całej kuli ziemskiej

6 lampowy elektr. odbiorn.

"HORNYPHON-SIX"
Cud techniki (3 lampy ekranowane), zasięg fal 12 do 2000 mtr. Wyłączna sprzedaż: RADIO-AUDION, Łódź, Traugutta 1, tel. 153-71 (gmach Grand Hotelu)

Upadłość wielkiego banku Rotszyldów.

Austrjackie Towarzystwo Kredytowe (Oesterreichische Creditanstalt) zawiesiło wypłaty. Rząd austriacki i Rotszyldowie przyrzekają bankowi pomoc. (Telegram własny naszego korespondenta wiedeńskiego).

Wiedeń, 13 maja.

Austrjackie Towarzystwo Kredytowe dla Handlu i Przemysłu (Oesterreichische Creditanstalt für Handel und Gewerbe), jeden z największych banków we Wiedniu, mieszczący się w wspaniałym pałacu w centrum miasta, ogłosił niewypłacalność. Bank ten do ostatnich dni cieszył się dużym zaufaniem zarówno w Austrii jak i zagranicą.

Uważano go za jedną z najpoważniejszych austriackich instytucji finansowych opartą na trwałych podstawach i cieszącą się wielkim poparciem Rotszylda.

Austrjackie Towarzystwo Kredytowe dla Handlu i Przemysłu przed parą laty połączyło się z innym bankiem wiedeńskim, Bodencredit-Anstalt, chylącym się już ku upadkowi. To właśnie spowodowało jego zgubę.

Austrjackie Towarzystwo Kredyto-

we, nie mogąc się oprzeć ciężkiemu kryzysowi gospodarczemu, załamało się. — Bilans upadłej instytucji zamyka się cyfrą

140 MILJONÓW SZYLINGÓW.

Wyczerpany został nawet fundusz rezerwowi, w wysokości 40 milionów szylingów

Pertraktacje prowadzone do ostatniej chwili z wybitnymi finansistami, zawiodły na całej linii. Żaden z nich nie chciał udzielić większej pożyczki. Zawiedli nawet Rotszyldowie, popierający dotychczas bardzo gorąco tę instytucję, uważając, iż sytuacja banku jest tak ciężka, że

KONIECZNA JEST GRUNTOWNA SANACJA.

Austrjackie Towarzystwo Kredytowe nie jest pierwszą instytucją bankową, która w ostatnich czasach zawiesiła wypłaty. Po okresie inflacji padł wie-

deński Bank Depozytowy, Union-Bank oraz szereg mniejszych instytucji kredytowych.

Austrjackie Towarzystwo Kredytowe od roku 1929, po połączeniu się z Bodencreditanstalt i powiększeniu swego kapitału zakładowego do 126 milionów szylingów, znalazło się w grupie najmniejszych banków austriackich, do których należy Niederösterreichische Es-komptegesellschaft i Wiener Bankverein.

Jak nas informują katastrofa groziła już od szeregu miesięcy. W ciągu ostatnich trzech dni

DYREKCJA I ZARZĄD BANKU PERTRAKTOWAŁY Z RZĄDEM AUSTRIACKIM.

Rząd postanowił ratować tę instytucję. Donoszą nam, że ma być wniesiony nowy kapitał zakładowy, większy jeszcze, niż poprzedni, 100 MILJONÓW WNIEŚĆ MA RZĄD ZWIĄZKOWY, RE-

SZTĘ ZAŚ MA DAĆ BANK NARODOWY I DOM BANKOWY ROTSYLDÓW.

Rząd porozumiał się już z ugrupowaniami większością parlamentarną i doszedł do wniosku, że sprawa poparcia upadłego banku nie spotka się ze sprzeciwem. W najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie parlamentu, które zostanie poświęcone wyłącznie sanacji banku.

Jak ustalono według przewidywań obliczeń zadłużenie Austrjackiego Towarzystwa Kredytowego wynosi 1,4 milarda szylingów, wierzycelność zaś około 1,5 milarda szylingów.

Na giełdzie wiedeńskiej panuje przynębiający nastrój.

Bank jest obłożony przez tłumy ludzi, które posiadają w tej instytucji drobne oszczędności. Właściciele safesów domagają się wydania zawartości ich skrytek.

Łabędź, szczupak i rak.

Delegaci Łodzi na kongres P. P. S.

Całkowita rozbieżność poglądów. — „Rozbrajająca“ rezolucja i nowy cel p. Purtala.

Grube pensie funkcjonariuszów partyjnych.

W niedzielę odbyła się w Łodzi, w sali rady miejskiej konferencja partyjna P.P.S. (CKW), na której miano ustalić stanowisko jakie zająć należy na kongresie partyjnym w Krakowie w sprawie zasadniczej rezolucji programowej, projektowanej przez większość CKW.

W związku z tą rezolucją, szereg łódzkich działaczy partyjnych przedłożył własne wnioski do uchwalenia na konferencji. Między innymi zgłosił własną rezolucję ławnik Antoni Purtal. Rezolucja jego posiada szczególnie znaczenie, albowiem ławnik Purtal do niejaw na reprezentant prawy odmiął, natomiast, jak obecnie wynikało z jego wniosków, radykalnie

zmienił swój punkt widzenia. Wyjątki w rezolucji zgłoszonej przez ławnika Purtala brzmią jak następuje:

„Miedzynarodówka socjalistyczna nie przewidziała bezpośrednio po wojnie europejskiej, że formy gospodarki kapitalistycznej zostaną w szybkim okresie czasu przez postępy w technice i przegrupowanie narodów, podważone na niekorzyść świata pracy. Wobec tego domagać się należy, zmiany dotychczasowej taktyki partii i zmiany celu (?) oraz natychmiastowego upaństwowienia kopalń, upaństwowienia wielkich zakładów przemysłowych i unieruchomienia przedewszystkiem przemysłu wojennego, gdyż przemysł ten jest najgłębszą przyczyną kryzysu (?), albowiem pochłania wielkie sumy budżetu”.

W dalszym ciągu ławnik Purtal domaga się od konferencji, aby stwierdziła, iż gospodarka sowiecka stała się dziś ośrodkiem ogólnego zainteresowania świata, że należy pomyśleć o oparciu politycznym dla socjalizmu (?), który jest poważnie zagrożony oraz, że międzynarodówka socjalistyczna powinna pomyśleć (!) o wspólnej obronie przed cieką groźbą reakcji.”

Nad tą rezolucją rozwinęła się obszerna dyskusja, w wyniku której wszyscy głosami, z wyjątkiem głosu wnioskodawcy, została uchwalona.

W wyniku długich narad uchwalono rezolucję, reprezentującą pogląd mniejszości CKW PPS.

Niezależnie od tej sprawy wysun-

ta została na konferencji inna kwestja, bardzo ciekawa i charakterystyczna. Mianowicie, podniesiono pytanie, dlaczego wyżsi funkcjonariusze egzekutywy PPS w Łodzi, którzy powinni pracować dla partii bezinteresownie, pobierali wysokie pensje, przekraczające zarobek miesięczny robotników, za funkcje w OKR. Równocześnie podniesiono kwestję, dlaczego przewodniczący klasowych związków zawodowych w Łodzi, poseł Szcherkowski, który pobierał dyety poselskie, równocześnie pobierał z tytułu pełnienia obowiązków przewodniczącego z kasy związków pensję w wysokości 300 złotych miesięcznie na fundusz reprezentacyjny, w czasie gdy zarobki zawodowe w Łodzi nie miały następnej konferencji partyjnej.

Na powyższy temat rozwinęła się dyskusja, której jednak nie zakończono. Sprawy te mają być przedmiotem obrad następnej konferencji partyjnej.

Na łamach „Republiki” omawialiśmy już ostre walki zasadnicze w łonie PPS w związku z mającym się wkrótce odbyć kongresem w Krakowie.

Cytowane przez nas opinie poszczególnych działaczy mogły być krytykowane, gdyż bądź co bądź zawierały jakiegoś rodzaju, w większym lub mniejszym stopniu uzasadnione teorię socjalistyczną. Zgoła inaczej przedstawia się sprawa z projektem rezolucji p. Purtala, który, naprz. domaga się „ZMIANY CELU” partii.

Trudno oczywiście domyśleć się, jaki jest „cel” p. Purtala, bo dokładnie o tym nie mówi, ale, o ile wiemy, wszyscy socjaliści, niezależnie od klerunku, a nawet i komuniści, jako cel swój podają — socjalizm...

Czyżby p. Purtal chciał ten „cel” zmienić?

Warto jeszcze zastanowić się nad innym postulatem p. Purtala: „unieruchomienie przemysłu wojennego, ponieważ ten przemysł jest najgłębszą przyczyną kryzysu”.

Oczywiście, o zbrojeniach i wojnie można bardzo wiele powiedzieć — i to nawet z punktu widzenia socjalistów —

ale proste „unieruchomienie” tego przemysłu jest istotnie „rozbrajające”, jeżeli chodzi o wartość i wagę tego argumentu, natomiast bynajmniej nie jest zalecana przez socjalistów na całym świecie, prócz... Łodzi.

Jak widać, kongres PPS w Krakowie zapowiada się, jako wydarzenie nie zwykle wesole w naszym smutnym życiu, przypominające naszym bajeczkę Kryłowa „Łabędź, szczupak i rak”...

Ale — komu przypadnie tam rola łabędzia? (k)

Pożyczka miasta z K. K. O. została zatwierdzona przez urząd wojewódzki.

Po onegdajszych obradach komisji finansowo - budżetowej i rady miejskiej, wczoraj wiceprez. dr. Wieliński odbył dłuższą konferencję z naczelnikiem wojewódzkim w sprawie pożyczki dla miasta z zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych. Sprawa ta jest bardzo ważna, albowiem, jak wynikało z przebiegu posiedzenia rady miejskiej, magistrat nie ma prawa zaciągać pożyczki na cele własne z komunalnej kasy oszczędności, gdyż może to naruszyć kredyt tej instytucji.

Po konferencji sprawa powyższa została przedstawiona p. wojewodzie Jaszczoltojowi, który, po dokładnym zapoznaniu się z nią, zdecydował, że chociaż według odpowiedniego artykułu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 roku magistrat nie może absorbować komunalnej kasy oszczędności nadmiernymi pożyczkami na własne potrzeby, to jednak ze względu na wyjątkowy charakter tej pożyczki, zezwała na jej zaciągnięcie. Pożyczka ta może być zaciągnięta w P. K. O. w tej wysokości, w jakiej złoży ją do K. K. O. zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych.

P. wojewoda motywował w dalszym

ciągu swe stanowisko w ten sposób, że zaciągnięcie pożyczki w terminie do 15 sierpnia b. r. jest konieczne ze względu na uruchomienie robót kanalizacyjnych oraz, że przy tych robotkach znajdzie zatrudnienie pewna liczba bezrobotnych.

W końcowym ustępie swej decyzji pan wojewoda dodaje jednakowoż, że zajęte przez niego w danej sprawie stanowisko, które podyktowane zostało wyjątkowymi warunkami pożyczki, jak również doniosłem jej znaczeniem dla miasta, nie może być w żadnym wypadku uważane jako precedens na przyszłość w rozstrzygnięciu kwestii pożyczek dla miasta z komunalnej kasy oszczędności.

Jak się dowiadujemy w dalszym ciągu w sprawie powyższej wnieśliśmy do Warszawy w piątek wiceprez. dr. Wieliński oraz naczelnik p. Chwałbiński, którzy interwenjować będą w ministerstwie spraw wewnętrznych i skarbu o rychłe zatwierdzenie pożyczki. (k)

Dziś w noc dyżurują następujące apteki: Sz. Jankielowicza (Stary Rynek 9), L. Stokla (Limanowskiego 37), B. Gluchowski (Narutowicza 4), St. Hamburga i Sici (Główna 50), L. Pawłowski (Piotrkowska 307), A. Piotrowski (Pomorska 97).

Ochrona wierzycieli w Polsce jest niedostateczna

Przykład Węgier powinien być bodźcem do uregulowania tej sprawy u nas.

Polskie sfery gospodarcze już od dłuższego czasu zabiegają w ministerstwie sprawiedliwości o reformę ustawodawstwa handlowego wogóle i o nowelizację przepisów prawnych dotyczących ochrony wierzycieli w szczególności.

Sprawa ta, zawsze aktualna, stała się wręcz palącą przed mniej więcej rokiem, kiedy szerzący się kryzys gospodarczy był powodem upadku wielkiej liczby przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych na terenie całego kraju i kiedy, na skutek niedostatecznej ochrony wierzycieli i dzielnicowego zróżnicowania odnośnych ustaw, upadłość czy nadzór stały się jednym ze sposobów bogacenia się dłużnika i ubożenia aż do ostatecznej ruiny wierzyciela.

Reforma i unifikacja postępowania upadłościowego stała się od tego czasu jednym z pierwszych postulatów sfer gospodarczych wobec rządu. Pamiętamy, że Łódź, jako najbardziej może poszkodowana, wykazała w tej dziedzinie najwięcej inicjatywy, aż do wysłania specjalnej delegacji izby przemysłowo-handlowej do ówczesnego ministra sprawiedliwości p. Cara.

Narazie sprawa ucihła. Jasną jest rzeczą, że wprowadzenie odpowiednich zmian lub całkowite przekształcenie ustawodawstwa w zakresie upadłości nie mogło nastąpić w ciągu kilku tygodni, a nawet kilku miesięcy. Mimo to jednak uporczywa cisza, jaka się roztacza nad całym tem zagadnieniem, wydaje się ciższą grobową; rzecz jest pogrzebana. Kiedy nastąpi jej regeneracja, narazie nie wiadomo.

Ten okres bez zmian i ta nic dobrego nie wróżąca powolność, z jaką czynniki miarodajne odnoszą się do omawianej przez nas sprawy ma jednak tę dobrą stronę, że pozwala gruntownie przestudować całe zagadnienie i przytoczyć pewne nader pouczające przykłady rozwiązania tego samego problemu w innych krajach.

Pod tym względem niezwykle interesującą jest droga, jaką poszły Węgry.

Rząd węgierski już w roku 1926 na skutek nalegań izb przem. — handlowych powołał do życia placówkę wierzycieli, której nadał charakter urzędowy. Ciało to, o nazwie krajowego towarzystwa ochrony kredytu, jednocy wszystkich członków izb przem. — handlowych i przedstawicieli innych zrzeszeń gospodarczych na terenie Węgier i ma za zadanie bezinteresowną obronę interesów wierzycieli. Myślą przewodnią rządu węgierskiego przy tworzeniu tej placówki było złożenie ochrony wierzycieli w ręce samych wierzycieli, gdyż ci ostatni w znacznie większej mierze, niż opierające się tylko na suchych przepisach prawnym sądy, są powołani do wszechstronnego rozpatrzenia stanu finansowego dłużnika zdolności żywotnych jego przedsiębiorstwa, a co za tem idzie nikt inny prócz samych wierzycieli; nie potrafi sprawniej i lepiej przeprowadzić ugody.

Odpowiednie rozporządzenie kieruje zabiegających o ugodę dłużników bezpośrednio do towarzystwa ochrony kredytu i w tym celu rozporządzenie ustala 30 dniowy termin ulgowej, w którym u dłużnika nie wolno przeprowadzać egzekucji, ani zajmować jego mienia.

Węgierskie krajowe towarzystwo ochrony kredytu jest pierwszą tego rodzaju instytucją prawną, wykonuje ono w swym zakresie funkcje sądu i ma za sobą również prerogatywy sądów koronnych. Instytucja ta, dysponując sztabem wykwalifikowanych rzeczoznawców, prowadzi pertraktacje zupełnie samodzielnie, zawiera również bez udziału sądu ugodę, która dla nabrania mocy prawnej musi być jedynie przez sąd zatwierdzona. W ten sposób postępowanie upadłościowe, a raczej ugodowe na Węgrzech zostało skomercjalizowane i uwolnione od ingerencji sądowej.

Dalszą bardzo ważną nowacją w dziedzinie węgierskiego prawa o niewypłacalnościach jest wprowadzona w lutym r. b. instytucja przymusowej likwidacji przedsiębiorstwa dłużnika na żądanie wierzycieli. Odnośne rozporządzenie głosi, iż na żądanie 65 procent wierzycieli i przy udowodnionej złej wo-

li dłużnika może towarzystwo ochrony kredytu zamiast układu przeprowadzić likwidację. Likwidacja może być przeprowadzona również i w tym wypadku, gdy zostanie stwierdzone, że dłużnik nie zdoła wypełnić swych zobowiązań, wynikających z tytułu proponowanych warunków układu. Ta przymusowa likwidacja na żądanie wierzycieli wywrze niewątpliwie dodatni wpływ na moralność dłużnika, który do niedawna był na Węgrzech podobnie jak i u nas panem sytuacji, wiedząc, że na wypadek

postępowania upadłościowego należności wierzycieli są daleko bardziej zagrożone.

Nowa placówka wykazała w ciągu czterech lat swego istnienia wielką żywotność; pracuje ona nie tylko ku zadowoleniu wierzycieli, lecz działalność jej przyczynia się do sanacji całego kompleksu stosunków rozwijających się na tle niewypłacalności.

Przykład węgierski powinien być rozpatrzony przez odpowiednie sfery naszych fachowców.

Upadłości i układy.

Ani grosza kredytu

bez zasięgnięcia informacji w Biurze

„WYWIAD KREDYTOWY“

Największe w Łodzi Biuro Informacji kredytowych — 1500 własnych korespondentów w kraju i zagranicą. ŚRÓDMIEJSKA Nr. 20 (Cegielniana 15) tel. 129-30.

W styczniu ub. r. na żądanie wierzycieli ogłoszono upadłość firmie „R. i K. Lisowscy”, handel obuwia przy ulicy Kilińskiego 147 oraz osobiście właścicielom tej firmy.

Kuratorem upadłości tej mianowany został adwokat Stefan Brzeziński, mianowany następnie syndykiem powyższej upadłości.

Upadli, na samym początku trwania upadłości, złożyli podanie przez swego pełnomocnika adwokata Lipińskiego, w którym domagali się podniesienia upadłości na tej podstawie, iż wcale nie zawiesili wypłat, jak twierdzili wierzyciele a tylko chwilowo nie mogli uiścić zobowiązań, wierzycieli, które, przy pomocy rodziny, po ogłoszeniu upadłości, zafatwili.

Ponieważ do sprawdzenia wierzycielności żaden z wierzycieli nie stanął, nawet ci, którzy ogłaszali upadłość, oraz nie zgłosili pretensji do masy w terminie wyznaczonym przez sędziego komisara, sąd na posiedzeniu w dniu onegdajszym postępowanie upadłościowe umorzył.

Również na tem posiedzeniu zatwierdzono zawarcie związku wierzycieli w

sprawie upadłości Basi Milnerowej, której ogłoszono upadłość w końcu grudnia 1928 r. na żądanie samej Milnerowej.

Na ostatecznym zebraniu wierzycieli powyższej upadłości w dniu 24 kwietnia r. b., wierzyciele, wobec braku jakichkolwiek propozycji układowych ze strony upadłych, postanowili zawrzeć związek wierzycieli i na syndyka ostatecznego wybrali kupca A. L. Majerowicza, Nowomiejska nr. 19.

Jednocześnie na wniosek sędziego komisara, który w postępowaniu upadłej podpatrzył się cech podstępnej bankructwa ze względu na rażący stosunek pasywów do aktywów oraz na to, iż weksle, na podstawie których ogłoszono upadłość, wskazują, iż zobowiązania zaciągnięte przez upadłą, zawarte zostały w okresie ostatnich trzech miesięcy przed ogłoszeniem upadłości, sąd postanowił akta skierować do prokuratora sądu okręgowego w Łodzi.

Również zatwierdził sąd związek wierzycieli w sprawie upadłości firmy „Fabryka pończoch i rękawiczek Stoking” Mazo, Wofsi i Jakób Lubiński” przy ul. Nawrot nr. 87.

Jak widzimy, upadłość powyższa została ogłoszona na skutek żądania firmy „Gottlib Mokroski” w czerwcu 1929 r.

Bilans upadłej firmy, sporządzony przez syndyka tymczasowego — adwokata Rudolfa Planera wynosił: w aktywach 173.974 zł., w pasywach zaś 235.935 złotych.

Ponieważ na ostatecznym zebraniu żaden z upadłych nie stanął i nie zgłosił propozycji układowych, wierzyciele zawarli związek, mający na celu likwidację pozostałych aktywów masy i podziału między siebie.

Na syndyka ostatecznego wybrany został adwokat Rudolf Planer.

DŹWIĘKOWY TEATR ŚWIETLNY

CASINO

Dziś i dni następnych!

100 proc. dźwiękowego filmu polskiego wg. pow. **Józefa Conrada Korzeniowskiego**

ZWYCIĘSTWO p. t.

NIEBEZPIECZNY RAJ

w rolach głównych:

Maria Malicka w roli Almy skrzypaczki.
Bogusław Samborski w roli hotelarza Schomberga
Adam Brodzisz w roli bar. Haysta.

Akcja odbywa się na jedn. z wysp Archipelagu Malajskiego.

NAD PROGRAM: Dźwiękowe aktualności Metro Goldwyn Mayer.
 Dodatek rysunkowy Fleischera oraz aktualności krajowe

Dziś od 12 do 4-ej popoł. „JESZ CHŁOPCZYK“

Ceny miejsc 75 gr. i zł. 1.—

Sjonistyczny Komitet Wyborczy do Gminy Żydowskiej w Łodzi

SALA FILHARMONJI, Narutowicza 20.

Dziś w czwartek, o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się

WIELKI WIEC

p. t. „NASZE ZADANIA w GMINIE ŻYDOWSKIEJ“

Przemawiać będą: Dr. J. Gottlib (Warszawa), poseł Dr. J. Rosenblatt, red. J. Uger, ławnik A. Joel, M. Ch. Rumkowski, M. Limon, inż. I. Zieliński. Bilet wstępu wydaje sekretariat Sion, Kom. Wyb. Śródmiejska 29 (dawniej Cegielniana 4)

Giełda pieniężna.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była przeważnie słabsza przy większym zapotrzebowaniu. Banknotami dolarowymi obracano po kursie 8.91, wypłata telegraficzna na New York—8.926. Notowano dewizy: Gdańsk — 173.40, Bruksela — 124.12, Amsterdam — 358.45, Kopenhaga — 238.87, Londyn — 43.39, New York — 8.919, Paryż — 34.92, Stockholm — 239.20, Zurych — 171.98, Wiedeń — 125.47, Medjolan — 46.72. W obrotach międzybankowych dewizy na Berlin — 212.60. W obrotach pozagiełdowych banknoty dolarowe — 8.91, rubel złoty — 4.73, rubel srebrny — 1.50, bilon — 0.72, czerwonic — 3.60.

AKCJE. Na rynku akcyjnym panowała tendencja nieco mocniejsza dla akcji bankowych, dla pozostałych zaś — słabsza. Notowano: Bank Polski — 125 — 127, Bank Handlowy — 100, Bank Zachodni — 57.60, Częstocice — 27 i jedna czwarta, Cukier — 26 i jedna czwarta, Lilpopa — 20 i pół — 20 i trzy czwarte, Starachowice 9 i trzy czwarte — 9.60.

PAPIERY PROCENTOWE. W grupie papierów procentowych zarówno państwowych jak i prywatnych tendencja była nieco mocniejsza przy obrotach małych. Notowano, 3 proc. pożycz. budowla na — 45, 5 proc. pożycz. konwers. — 47 i pół 85, 5 proc. kolejowa — 45 i pół, 6 proc. dolarowa 72 i pół, 7 proc. stabilizacyjna — 80, 7 proc. ziemskie dolarowe — 72 i pół, 5 proc. m. Warszawy — 57 i trzy czwarte — 58, 8 proc. m. W-wy — 73 i pół — 74 — 73.80, 8 proc. m. Częstochowy — 64, 8 proc. m. Piotrkowa — 64 i jedna czwarta, 8 proc. m. Łodzi — 68 i jedna czwarta — 68 i pół, 6 oblig. m. W-wy 8-ma i 9-ta em. — 49. Drobnie transakcje a nie notowane: 10 proc. pożycz. Kolejowa — 104 i trzy czwarte, 4 i pół proc. ziemskie — 51 i trzy czwarte, za inwestycyjną chciano płacić 87, za 4 i pół proc. m. W-wy — 53 i pół.

NOTOWANIA BAWELNY.

Liverpool, 12 maja. Bawełna amerykańska — zamknięcie: maj 5.23, czerwiec 5.26, lipiec 5.30, sierpień 5.34, wrzesień 5.38, październik 5.42, listopad 5.46, grudzień 5.50, styczeń 5.54, luty 5.58, marzec 5.63, kwiecień 5.67, Loco 5.39

Liverpool, 12 maja. Bawełna egipska — zamknięcie: maj 7.99, lipiec 8.04, wrzesień 8.20, październik 8.26, listopad 8.32, styczeń 8.48, marzec 8.62, Loco 8.35.

Aleksandria, 12 maja. Bawełna egipska — zamknięcie Sakellaris: maj 15.38, lipiec 15.55, listopad 16.67, styczeń 16.97, Ashmouni: czerwiec 10.97, sierpień 11.25, październik 11.66, grudzień 11.84.

Nowy Orlean, 12 maja. Bawełna amerykańska — zamknięcie: maj 9.75, lipiec 9.92, październik 10.29, grudzień 10.51, styczeń 10.61, marzec 10.82, Loco 9.50.

Nowy York, 12 maja. Bawełna amerykańska — zamknięcie: Loco 9.85 Kontrakty: maj 9.72, czerwiec 9.84, lipiec 9.94, sierpień 10.06, wrzesień 10.19, październik 10.29, listopad 10.40, grudzień 10.53, styczeń 10.65, luty 10.73, marzec 10.83.

KTO SZUKA SUBLOKATORA

winien podać o tem drobne ogłoszenie do „Republiki“.

Drobne ogłoszenia nasze stały się od wielu lat jakgdyby centralnym rynkiem podaży i popytu pojedynczych pokoi i mieszkań w Łodzi. Za drobną sumę każdy może zamieścić u nas drobne ogłoszenie o tem, że poszukuje pokoju lub też sublokatora, przy czem każdy inserent ma gwarancję, że ogłoszenie jego przeczytane będzie przez wiele tysięcy ludzi, a z pośród nich znajdzie z pewnością reflektanta.

Spróbujcie po wszystkich nieudanych doświadczeniach ogłosić się w „Republiki“, a osiągniecie swój cel.

RABKA

PENSJONAT DLA DZIECI

„POD URWISEM“

czynny od 8 maja r. b. — Przyjmuje dzieci od lat 4-eh. — Uwaga: W sezonie letnim wprowadzamy bez specjalnej dopłaty dla dzieci kursy rytmiki i plastyki, prowadzony przez specjalistkę.

FELICJA SZYDŁOWSKA.

Dziś i dni następujących
Program humoru!

Kto pragnie zapomnieć o swych troskach niech śpieszy do **GRAND KINA**
podziwiać **Chevaliera** w wesołym przeboju
Maurice'a p. t. „**Kawiarenka**”

Dziś początek o godz. 12-ej po cenach 75 gr. i Zi. 1.—

Dziś poraż ostatni!

„NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN”

Początek o godz. 11 30 przed poł.—Ceny miejsc **75 gr. i zł. 1.—**

Scalenie związków włókniarzy w Polskim Zespole pracy.

W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie komisji scaleniowej związków włókniarzy w Łodzi, wchodzących w skład „Polskiego Zespołu Pracy”. Na posiedzeniu obecnych było 12 członków komisji scaleniowej, reprezentujących związki gospodarcze, centralne związki klasowe, Ch.-D. i związek „Praca”. Komisja scaleniowa ukonstytuowała się w następujący sposób: przewodniczący —

Kubasiewicz Stanisław, zw. gosp. sekretarz — Gryzel, zw. klasowe, skarbnik — Dąbrowski Tomasz, Ch. D. Wiceprezesostwo i zastępstwo sekretarza zarezerwowane zostały dla zw. „Praca”.
W ten sposób ukonstytuowana komisja scaleniowa rozpoczyna w tych dniach prace, zmierzające do scalenia się wszystkich związków włókniarzy w „Polskim Zespole Pracy”.

Żona nauczyciela kolportowała fałszywe pieniądze. Sąd skazał ją na 3 lata ciężkiego więzienia.

W kwietniu ubiegłego roku na Jarmarku w Tuszynie aresztowano żonę nauczyciela i właścicielkę sklepu kolonialnego w Łodzi, Otylję Weissową, która

kolportowała fałszywe pieniądze. Do posterunkowego, pełniącego dyżur na rynku tuszyńskim, zwróciła się

jakaś wieśniaczka, oświadczając mu, iż otrzymała za sprzedany nabiał kilka fałszywych monet dwuzłotowych. Wieśniaczka ta wskazała kupującą, Weissową, która w tym czasie czyniła zakupy u innej sprzedawczyni.

Weissową przytrzymało. Gdy ją prowadzono na posterunek policyjny, nadbiegła jakaś inna sprzedawczyni, która również oświadczyła, że otrzymała od Weissowej

trzy podrobione dwuzłotówki. Na posterunku policyjnym przytrzymała poddano rewizji osobistej. Zrewidowała ją jakaś niewiasta, która o to poproszono, gdyż tuszyński posterunek policyjny nie posiadał ani jednej funkcjonariuszki.

Okazało się, że Weissowa miała jeszcze przy sobie dwanaście fałszywych monet dwuzłotowych.

Niewiastę, po szczegółowym przesłuchaniu, osadzono w więzieniu.

Wczoraj stanęła ona przed łódzkim sądem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem wiceprezesa Illinicza, w asyście sędziów Halickiego i Brauna. Oskarżał prokurator Suski.

Weissowa na sprawie nie przyznała się do kolportażu fałszywych pieniędzy i twierdziła, że podrobione monety wzięła jej w sklepie jakaś niewiasta, która kupiła u niej szynkę. Oskarżona nie wiedziała, że te pieniądze są fałszywe

I dlatego puściła je w obieg. Błagając ze łzami w oczach o umiłowienie, Weissowa tłumaczyła się, iż znajduje się w dobrej sytuacji materialnej i nie miała żadnej potrzeby uciekać się do takich źródeł dochodu.

W charakterze świadków przesłuchano kilkanaście osób.

Sąd wydał wyrok, mocą którego Weissowa została skazana na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw. (dg)

OAZA ZDROWIA POD ŁODZIĄ.

Rozpoczęcie sprzedaży działek w Uzdrowsku „Rafałówka” wzbudziło ogromne zainteresowanie całej Łodzi. Najbogatsze sfery naszego miasta pertraktują o nabycie terenu. Prócz znającego lekarza Oskara Wojnowskiego, rozpoczął w „Rafałówce” budowę willi słynny na cały świat jaśnowidz inż. Ossowiecki.

Harold Lloyd w swoim najnowszym filmie produkcji 1931 roku ukaże się na ekranie naszego kina już w następnym programie p. t.

Harold trzymaj się

partnerką jego jest Barbara Kent

Film wywołujący kaskady śmiechu na sali
Film dla dzieci od 10-ciu do 90-ciu lat
Dyrekcja Grand Kina

Za okrzyki rewolucyjne w sądzie skazano komunistów na karę więzienia.

W dniu 17 lutego sąd okręgowy w Łodzi rozwał sprawę Mieczysława Woźniaka, Józefa Bogdańskiego i Sali Gutmanówny, oskarżonych o działalność komunistyczną. W charakterze świadków zeznawali funkcjonariusze policyjni, którzy twierdzili, że podsądni odgrywali czynną rolę w związku młodzieży komunistycznej w Łodzi, kolportowali odezwy i wygłaszali w fabrykach przemówienia agitacyjne.

Sąd wymierzył oskarżonym karę kilkuletniego więzienia.

W chwili, gdy przewodniczący kompletu sędziowskiego ukończył odczytywanie wyroku, Bogdański i Gutmanówna zerwali się z ławy oskarżonych i zaczęli wznosić rewolucyjne okrzyki, zwracając się również przeciwko administracji więziennej.

Na sali powstało zamieszanie. Nadbiegli policjanci wprowadzili skazanych na podwórze gmachu sądowego i następnie odwieźli do więzienia.

Gutmanówna i Bagiński znów zostali pociągnięci do odpowiedzialności

karnej wczoraj stanęli przed sądem okręgowym, oskarżeni o wnoszenie rewolucyjnych okrzyków na posiedzeniu sądownym.

Sprawę tę rozwał wiceprezes sądu B. Illinicz, w asyście sędziów Halickiego i Brauna. Oskarżał prokurator Suski.

Podsądni na sprawie przvznali się do winy.

Sąd, po zbadaniu świadków skazał Bogdańskiego na rok więzienia, Gutmanównę zaś na 8 miesięcy twierdzy. dg

PARK HELENÓW. — DZIŚ OTWARCIE.

Dziś wreszcie nastąpi otwarcie przepięknego parku Helenów, zapoczątkowane porankiem muzycznym orkiestry symfonicznej pod dyrekcją Aleksandra Turnera. O godzinie 5-ej po poł. odbędzie się koncert popularny. — Koncerty popularne odbywać się będą w sobotę oraz w niedzielę o godz. 5-ej po poł. a drugi poranek muzyczny w niedzielę, dnia 17-go b. m. o godzinie 11-ej przed poł.

Park, tonący cały w zieleńi odświeżony, ściąganie, jak co roku, najlepsze sfery naszego miasta

Udostępnienie łowienia ryb stanie się dla miłośników sportu wędkarskiego miłą rozrywką.

Czy bóle nerwowe i migrena są uleczalne?

Również dla reumatyków bardzo ciekawie!

Poniżej podajemy treść listu p. B. Bratkowskiego, Lwów, Rzesna, Polska jak następuje: od dłuższego czasu cierpiałem na dokuczliwe, wprost nie do zniesienia bóle głowy, które lekarze określili jako chroniczną migrenę. Zażywałem wiele środków, lecz niestety bez trwałego skutku. Wreszcie wypróbowałem tabletki Togonal, o którego zbawienne działanie, przyznadkowo wyczytałem w gazetach. I rzeczywistość po zażyciu tabletki Togonalu uobeczyły bóle głowy znikły i już od trzech miesięcy czuję się zupełnie zdrowym. Podobne doświadczenia poczyniło wiele tysięcy cierpiących, którzy zażywali tabletki Togonalu przy reumatyzmie, podagrze, rwaniu w stawach, przeziębieniach, bó-

lach nerwowych i głowy, jak również pokrewnych dolegliwościach. Gdy inne środki zawiodły, nawet w chronicznych wypadkach oiganieto przy pomocy tabletki Togonalu częstokroć nadszpodziewanie pomyślne rezultaty! Tabletki Togonal nie tylko usmierzają bóle, lecz w naturalny sposób usuwają pierwiaszki chorobotwórcze. A więc zwalczą w zarodku te niedomagania i jest nieszkodliwy dla żołądka, serca i innych organów. Przeszło 6000 orzeczeń lekarskich! Sprobujcie więc sami dziś eszce lecz żądajcie we własnym interesie tylko tabletki Togonal — nlema bowiem nic lepszego! We wszystkich aptekach.

JAPONSKI PROSZEK
KATOL „ZABIA”
WZIELKIE DZIAŁANIE
MUCHY MOLE, PIŁYCY
ATYPS • OŁTOS • KALAJPIRIA • PIWELKATY • UNIBRIL • MISTISA

Dr. **MIKOŁAJ BORNSTEIN**
jak dawniej latem
w KRYNICY
GMACH S KOLY (naprzeciw Starych Łazienek)

Cimector
TEPI PLUSKWIYIMOLE
CENTRALNE LABORATORIUM CEMILNYE

Lekarz-dentysta
F. Horowicz-Kopciowska
ordynuje codziennie od g. 9-ej do 2-ej
Moniuszki № 5, tel. 106-83.

KINO „PRZEWIŚNIĘ” — KONCERT
CHÓRU MAJSTRÓW.
Dziś o godzinie 2-ej po poł. odbędzie się koncert wykonany przez znakomity chór majstrów fabrycznych. W koncercie biorą udział soliści oraz pierwszorządna orkiestra pod dyr. ulubionego A. Czudnowskiego.
Program zawiera c ekawe melodie oraz popularne utwory muzyczne.
Dziś o godzinie 11-ej przed południem odbędzie się również poranek filmowy dla dzieci. Wyświetlany będzie obraz p. t. „Co zwierzęta mają nam do powiedzenia”.

Za każdą zużytą żarówkę -- WYDAJEMY NOWĄ

w sobotę, dnia 16 b. m. nastąpi otwarcie
Największej Polskiej Fabryki żarówek „ARGON” sp. z o. o., Łódź, Anny 14.
 (regeneracja i nowe)

Od soboty godz. 5-ej po poł. biuro fabryki wydawać będzie za każdą zużytą żarówkę, nową za dopłatą połowy ceny rynkowej.

Bezpłatnie otrzymuje
 w dniu otwarcia każdy kupujący żarówkę ponad 75 watt
jedną żarówkę do 25 watt
Tylko w dniu otwarcia.

PLACE w JULJANOWIE i przylegającym MARYSINIE III
 na dogodnych warunkach DO SPRZEDANIA
 Bliższe szczegóły w ZARZĄDZIE DOMINIUM JULJANÓW - MARYSIN III.
 w Łodzi, ul Piotrkowska 104, tel. 225-88 w godz. 10-1 i 4-8 w.

OGRÓD
Grand Hotelu
 Wejście 50 groszy

Dziś otwarcie
 Pierwszorzędny zespół symfoniczny
 Związku Muz. Zawodowych w Łodzi.

Dziś
 o godz. 12 Poranek symfoniczny
 o godz. 5-7 Podwieczorek taneczny
 o godz. 8 Koncert popularny.
 Dyrekcja: MAURZYCY LEWAK

DROGA DO ZDROWIA!
 Chorzy uzyskają zdrowie używając
ZIOŁA LECZNICZE
 Mag. E. Wojskiego

BULLOSA leczą niezawodnie cierpienia wątroby i woreczka żółciowego usuwają kamienie żółciowe.
DEGROSA leczą nadmierną otyłość, powodują prawidłową przemianę materii w organizmie.
GASTROSA leczą chroniczną obstrukcję i wszelkie zaburzenia żołądkowe i kiszki, idealnie regulują trawienie i chronią od hemoroidów.
LARYNGOSA leczą bóle i stany zapalne (anginy) gardła, krtani, migdałków, zapalenia dziaśel i o-kostnej.
BROSZURY WYSYŁAMY BEZPŁATNIE, SPRZEDAŻ W APTEKACH I SKŁADACH APTECZNYCH. Przedstawiciel na m. Łódź i woj. Łódzki e. skład apteczny, **M. Wiodarek**, Łódź, Rzgowska 7, tel. 1-1-03

PASIVEROSA usuwają bezsenność nerwową, idealnie regulują czynność serca i cały system nerwowy.
PULMOSA leczą choroby płuc. Usuwają kaszel i zaflegmienie. Wzmacniają organizm, przywracają apetyt.
REUMOSA usuwają cierpienia reumatyczne, artretyczne i ischiasu. Rozpuszczają kwas moczowy.
UROSA leczą cierpienia nerek i pęcherza. Usuwają wszelkie niedomagania dróg moczowych.

B. Ostrowski
ŁÓDŹ
 ul. 6-go Sierpnia 1
 tel. 162-66
 poleca
NOWOCZESNE MEBLE BIUROWE
 Po cenach Konkurencyjnych

Kotły parowe
 różnych wymiarów i systemów, natychmiastowa dostawa.
 ŁÓDŹ, Gdańska 106, tel. 200-59
 Inżynier **RYDZEWSKI**

Fabryka Luster J. Kukliński
 Łódź, Zachodnia 22.
 poleca po cenach najniższych:
 Lustra, trema toalety jasne, ciemne w oryginalnych ramach oras lustra wiszące. Odnawianie i poprawianie lusterek z odesłaniem do domu.
 Meble pojedyncze i całkowite urządzenia nowoczesnych stylów
Sprzedż na ratę i za gotówkę.
 Telefon 178-11

DR. MED.
N. ROZEN
STOMATOLOG
 choroby zębów; szczęk, dziąsła, podniebienia, języka itd. regulacja zębów, Roentgenodjagnostyka.
Andrzeja 7. Tel. 216-57.
 Godz. przyj. od 3-7.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej
 D-ra med. **MARJI LEWINSONOWEJ**
 ul. Śródmiejska 27, telef. 143-63 (dawniej Cegielniana 6)
 Godziny przyjęć dla pań i panów: od 10-8 w.
 Czynne są następujące działy:
 1. chor skóry i włosów
 2. Beaute
 3. Kuracye odmładzających
 4. Masażu (ogólny i częściowy)
 5. Epilacji (electrocoagulacja elektroliza)
 6. Elektroterapii (dżatermia, d'Arsonvalizacja galwanofaradyzacja).
 7. Helioterapii (Roentgen, kwarc sollux, kapele świetlne)
 8. Chirurgii estetycznej (blizny, żyłki, zniekształcenia, nowotwory i t. p.)
 pod kierunkiem **CHIRURGA D-ra Z. LEWINSONA** ordynującego codz. od godz. 1-4.

CENTRALNE LABORATORIUM CHEMICZNE WARSZAWIE
 Do sklejania gumy przed usunięciem starych opon, usunięcie starych opon.
CENTRALNE LABORATORIUM CHEMICZNE
Gumik
 do sklejania nurobów gumowych jak: ODONY SAMOCHODOWE i DOWEROWE, ŚNIEGOWCE, KALOZE I.T.P.

MACA MASZYNOWA
 CODZIENNE ŚWIEŻA
 Mąka macowa. Zacierki jajeczne
SUCHARKI na wzór karlsbadzkiej poleca znana **CUKIERNIA N. WEINBERGA**
PIOTRKOWSKA 38, tel. 143-82

PENSJONAT
zaraz do wynajęcia
 obok wsi Teodory 4 kilometry od Łasku przy szosie. Duży ładny budynek z rozkładem hotelowym, oddzielna duża kuchnia, duża oszklona sala jadalna. Każdy pokój posiada werandę. Budynek postawiony na bardzo wysokiej górze, wśród lasu sosnowego i piasków. Wiadomość w Zarządzie Dóbr Łask w Kolumnie pod Łaskiem tel. Łask 35.

Institut de Beauté
ANNA RYDEL
 Śródmiejska 16, m. 7, tel. 169-92 (dawniej Cegielniana 19)
 Godziny przyjęć dla Pań i Panów od 10-8.
 Pielegnacja skóry i włosów. Specjalne masaże twarzy i ciała. Masaże odtłuszczające. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, wągrów i innych defektów cery. Usuwanie włosów elektroliza. Elektroterapia (Arsonwal galwanofaradyzacja). Kwarc. Solux. Helioterapia. Farbowanie włosów.

DOKTOR
H. Wołkowyski
Cegielniana No 4
 (Dawniej Cegielniana 36) telefon 216-90
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Elektroterapia. Leczenie lampą kwarcową.
 Przyjmuje od g. 8-2 przed p. i od 5-9 w niedzielę i święta od godz. 9-1 Dla pań oddzielna poczekalnia.

Gimnazjum Męskie im. Ks. Ign. Skorupki
 utrzymywane przez Tow. Oświata
 ul. Ks. Skorupki 13, tel. 102-98
 (Typ humanistyczny).
 Egzaminy wstępne odbędą się w pierwszym terminie dn. 27, 28 i 29 maja rb. o godz. 9 rano, w drugim terminie dn. 24, 25 i 26 czerwca rb. o godz. 9 rano. Przy szkole czynne są 3 klasy przygotowawcze (A, B i C).
 Do klasy A przyjmowane są dzieci od lat 6, bez umiejętności czytania i pisanie.
 Podania przyjmuje kancelarja gimnazjalna codziennie w godzinach szkolnych.
 Dyrektor **Wacław Davison**

MIANIO!
 KAPY, OBRUSY, NARZUTY FIRANKI, DYWANY I MATERJALY DEKORACYJNE.
SKŁAD FABRYCZNY A. EJCHNER
PIOTRKOWSKA 34
 I-E PIĘTRO, FRONT HURTI DETALI

Dr. med. IGNACY MARGOLIS
 okulista
 mieszka Al. Kościuszki 9, telef. 165-17
 obecnie przyjmuje od 1-2 i od 5-7

Doktor Klinger
 SPEC. CHOR. WENERYCZNYCH, SKÓRNYCH I WŁOSÓW.
Andrzeja 2. Tel. 132-28
 Przyjmuje od 9-11 i 5-8, w niedzielę i święta od 10-12
 Od 1-2 w Lecznicy „POMOC”, Aleksandrowska 1.

Dr. med. M. ROZENTAL
 akuszer ginekolog
 11-go Listopada 19 (Konstantynowska)
 Tel. 223-34, przyjmuje od 4-6 po poł. od 1 do 2 w Lecznicy „POMOC”, Aleksandrowska 1.

TLENOL-RA
 RADIOAKTYWNE DO ZĘBÓW I USŁ KREM - ELIKSIR - PASTA

MEBLE LAKIEROWANE
 nowoczesne
 Pokój sypialny . . . 650 zł.
 „ „ „ . . . 340 zł.
 Urządzenia kuchni . . . 195 zł.
 Korytarz . . . 119 zł.
 Wielki wybór urządzeń kuchennych
 Wytwórnia **B-CI KOERPEL**,
 Piotrkowska 114, w podwórzu

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi

SPLENDID

Narutowicza 20

Dziś premiera!

Najpotężniejszy przebój sezonu

Wsiadłach kłamsiwa

Tragedja mężczyzny, którego serdeczny przyjaciel okazał się kochankiem żony. — Dramat duszy ojca, który usiłuje zabić własne dziecko.

W rolach głównych: Dwie największe potęgi ekranu

Emil JANNINGS Gary COOPER

oraz **Esther Ralston**

Dziś o godz. 12-ej i 2-ej
Poranki najweselszego filmu
C. i K. FELDMARSAŁEK
(K. v K. Feldmarschall)

Cena miejsc: 75 groszy i 1 złoty

Początek o godzinie 4.15 do godziny 6-ej ceny miejsc niższe
Aparatura dźwiękowa: **Western Electric.**

Passepartouts prócz urzędowych, nieważne do odwołania

Park Helenów

Dziś w czwartek, d. 14 b. m. Otwarcie Sezonu Letniego

o godzinie 11-ej przed południem

I-szy Poranek Muzyczny

orkiestry symfonicznej pod dykcją Aleksandra Turnera.

Koncerty orkiestry symfonicznej pod dyr. Al. Turnera odbywać się będą: we wtorki i czwartki od godz. 6-ej wiecz. w soboty niedziele i święta od godz. 5-ej, — W niedziele i święta odbywać się będą od godz. 11 rano **Poranki muzyczne** w razie niepogody koncerty odbywają się w sali „Helenowa“

Komunikacja tramwajowa we wszystkich kierunkach po ukończeniu koncertu zapewniona — Na miejscu restauracja, kawiarnia i mleczarnia — Zwierzyńiec, łódki fontanna wodotrysk, wodospad. — Koło szczęścia, strzelnica — ANONS: w niedzielę, dnia 17-go b. m. o godz. 11-ej rano

II Poranek Muzyczny Dziś w czwartek oraz w soboty i niedzielę o g. 5 po połudn. Koncerty Popularne

Dla miłośników rybołówstwa
Łowienie ryb w stawie odbywa się codz.
Informacje w kasie Parku. Tel. 209-32

Cena wejścia w dni koncertów zł 1, oraz 50 gr. w dni powszednie do godz. 2-ej 50 gr. i 25 gr.

Kupno i sprzedaż

DEBOWY kredens, stół, krzesła, garderoba, łóżka, tremo, otomane szafy tanio sprzedam, Sienkiewicza 59, m. 42 oficya II w., I piętro. 16
TAKSÓWKĘ 6-osobową w bardzo dobrym stanie tanio sprzedam, Kilińskiego 221. 14
BUDKA z węglem i magiel do sprzedaży, ul. Piwna L. 14. 14
KUPIĘ maszynę drukarską używaną systemu „Victoria”. Zgłosić u Byczka, Andrzeja 41. 15
ZAKŁAD fryzjerski z mieszkaniem, 1 pokój z kuchnią, okazynie do sprzedania. Wiadomość: w „Republice”. 14
SKŁAD węgla od zaraz do odstąpienia. Wiadomość: Wysoka 14. 14
SPRZEDAM pralnię chemiczną na Chojnach i sklep Nawrot 89 w pralni. 14

DOMEK drewniany o dwóch mieszkaniach, Karpią Nr. 34. Dojazd tramwajem 11 i 4-ka. 14
PLACE sprzedam, jeden duży na Włók 3, drugi Źródłowa 10. Wiadomość: Chłodna 11. 14
5 KRZESEŁ i fotel, tremo lustro, kredens i stół sprzedam, Cegielińska 32, m. 9. 14
SPRZEDAM tanio zakład fryzjerski dobrze prosperujący salon damski i męski z odpowiednim urządzeniem wraz z mieszkaniem w śródmieściu, Łódź. Wiadomość: Juliusza 20, P. Nawrocki. 14
OKAZYJNIE do sprzedania maszyna do pisania „Remington” w dobrym stanie. Dywan perski 3 m. x 4 m. Pusta nr. 9, m. 9. 14
PIANINO czarne krzyżowe najnowszy model zagraniczny bardzo dobry glos tanio sprzedam. Sw. Anny 20, m. 5. 14
DOM sprzedam nowy 12 mieszkań, sklep, pokój, kuchnia wolne. Wiadomość: Brzezińska 82, Zalaś. 14

Dr. med. Rózaner
Dzielnia Nr 9, tel. 128-98
Specjalista chorób skórnych.
Wenerycznych moczopłciowych.
Przym. od 8-10 i 5-8
Elektroterapia.
Oddzielnia poczekalnia dla pań.
Lekarz - dentysta B. NUSBAUMOWA
Piotrkowska 51 tel. 121-23
Godziny przyjęć od 4-7 wieczór.

NIEBYWAŁA OKAZJA ROBIEŃIA OSZCZĘDNOŚCI W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Kupujcie mydło do prania „**Pelikan**” które oszczędza czas i pieniądze, Redukuje pracę mechaniczną do minimum Zapewnia bieleźnię długoletnią trwałość, Najbardziej brudnej i poplamionej bieleźni przywraca olśniewającą białosć.

Ządać we wszystkich sklepach sprzedaży artykułów codziennego użytku. Sprzedaż hurtowa i detaliczna w **Syndykacie Rolniczym w Łodzi**, przy ul. **Kilińskiego Nr. 60.**

Redakcja i Adm. Piotrkowska 49. Godz. przyjęć Redakcji 6-7 po poł. Tel. Adm. 1.22-14. Tel. R ed. 127-24, 136-43, 136-44, 189-00. Tłocznia: 180- 80. Konto P. K. O. „Wyd. Republika” 68.148.

Prenumerata „II. Republiki”

od 1 lutego 1931 roku wynosi w Łodzi 4.00 za odnośnienie do domu 40 gr. z przesyłką pocztową w kraju zł. 5.50, zagranicą zł. 10. „Express” i „Republiki” wraz z odnośnieniem 7.00 złotych.

Ogłoszenia:

i zaślub. po tekście 10 zł. Za miejsce zastrzeżone specjalna dopłata Zamiejscowe o 50 proc. Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej. Drobne 15 gr. — Najmniejsze zł 1.50 poszuk. pracy 10 groszy najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.

ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10-szpalt) W TEKSCIE: 50 gr. za wiersz milimetry, (na stronie 4-szpalt.) NA STR. 1-ej zł 2.- za wiersz milimetry, (na stronie 4-szpalt.) NEKROLOGI: 40 gr. za wiersz milimetry (na str. 4-szp.) Zarecz. zamiejscowe o 50 proc. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.